

Fiorenzo Stolfi DIPUTAT I MEMBRE DEL CONSELL D'EUROPA PER SAN MARINO

«Els petits estats han de caminar junts cap a la Unió Europea»

LAGO ANDREU*
ANDORRA LA VELLA

El socialdemòcrata Fiorenzo Stolfi és un dels quatre representants de San Marino a l'Assemblea Parlamentària del Consell d'Europa. Des de 1983 ha ocupat diversos alts càrrecs a l'Administració sanmarinesa, entre els quals el de secretari d'Estat (l'equivalent al ministre) de Turisme, Esports, Comerç i Agricultura i, més recentment, d'Afers Estrangers i Política de Programació Econòmica. També ha ostentat diversos càrrecs al Consiglio Grande e Generale de San Marino i a la direcció del Partit dels Socialistes i Demòcrates. Aquest cap de setmana, Stolfi ha participat, juntament amb altres membres del seu partit, en unes reunions de treball amb els socialdemòcrates andorrans per definir les relacions dels petits estats amb la Unió Europea. En aquesta entrevista amb EL PERIÒDIC, el polític sanmarinès analitza els reptes a què estan confrontats els petits estats europeus i advoca per trobar posicions comunes que es tradueixen en una unitat d'acció en les negociacions amb la Unió Europea.

–¿Quin hauria de ser el model de relació entre els petits estats i la Unió Europea?

–Els petits estats han tingut fins ara models diversos de relacionar-se amb la Unió Europea. Alguns, com ara Malta o Xipre, han escollit la via de l'adhesió, mentre que d'altres encara s'estan interrogant sobre la manera de relacionar-s'hi. L'evolució de la política internacional demostra que els petits estats no poden romandre externs a la Unió Europea. Per això penso que una relació d'adhesió o d'associació és el nivell adequat. Els petits estats han de formar part d'aquesta gran organització d'una manera o d'una altra. No és en cap cas una disminució de la sobirania, sinó una exaltació, ser reconegut com un interlocutor al nivell dels estats membres i tenir un rol important dins d'aquesta organització. Existir com a petit Estat vol dir ser dins de la Unió Europea.

–¿En quina situació es troba

►► Amb experiència ► Fiorenzo Stolfi, aquest divendres.

aquest debat a San Marino?

–A San Marino hi ha dues posicions: la que represento jo i el meu partit, que hem governat fins l'any passat, era la d'una forta integració amb la Unió Europea i la de trobar a través de l'adhesió o l'associació una manera d'acostar-nos més a la Unió. El Govern actual de San Marino, que és de centredreta, és més euroescèptic i és menys propens a buscar un acord amb la Unió. El que seria útil en

aquests moments és que Andorra i San Marino caminin junts. Sé que hi ha contactes en curs entre el Govern andorrà i el de San Marino i crec que es podrà trobar una manera d'acostar-se a la Unió Europea. N'he parlat avui amb el cap de Govern, Jaume Bartumeu, i crec que San Marino pot abandonar aquesta posició una mica distant de la Unió i seguir Andorra per la via de l'acord d'associació.

–¿Fins a quin punt és possible trobar una posició comuna per a tots els petits estats?

–En el passat hi havia diferències notables entre els petits estats. Avui les diferències estan disminuint dia a dia. Només cal veure Islàndia, que ja ha començat el procediment d'adhesió. És per això que penso que Liechtenstein, Andorra i San Marino poden treballar conjuntament per presentar-se junts a la Unió Europea per negociar un acord d'associació. El cas de Mònaco no el tinc tan clar, conec menys la seva voluntat. És un cas particular, perquè fa poc que ha arribat al Consell d'Europa i potser li cal un temps de maduració ulterior. Però els tres que he dit estan en disposició de negociar plegats un tractat que tingui en compte algunes particularitats i que pugui ser assumit per la Unió.

–¿Fins a quin punt es poden conservar les particularitats?

–La Unió Europea posa atenció a les característiques dels estats singulars. A qui vol integrar-se li demana que respecti les directives i els principis bàsics de la Unió, però es consenten acords particulars. Ho hem vist en el passat per a alguns estats singulars. Si els petits es presenten conjuntament a la Unió podran conservar algunes especificitats justes en el camp de la lliure circulació de persones, de capitals o de serveis. Si la Unió Europea té un interlocutor sensible a aquests problemes es podrà arribar a una entesa prou satisfactòria. Aquí l'important és anar plegats a negociar amb la Unió, perquè la unió fa la força i si anem junts, ens en sortirem millor.

–L'interès dels petits estats en l'acord és evident, però ¿quin interès pot tenir la Unió?

–La Unió, tenint en compte com va néixer i quins són els seus principis fundacionals, no pot excloure els petits estats, perquè estem plenament al territori de la Unió. Som de les democràcies més antigues i, a més, som molt més antics que algunes noves democràcies que han entrat a la Unió. La història de San Marino i d'Andorra ens acredita per ser interlocutors creïbles per a la UE. Som democràcies consolidades, que no hem entrat mai en guerra i que hem fet de la democràcia i de la llibertat autèntics baluards. Això sobre el pla ideal i dels principis. A nivell pràctic, a la Unió Europea no li interessa tenir al seu territori països completament desvinculats que poden presentar problemes si adopten legislacions molt diferents a les dels grans països. El problema dels paradisos fiscals així ho evidencia. A la Unió li interessa certa homogeneïtat de legislació i comportaments.

–¿El problema dels paradisos fiscals ha accelerat el procés d'acostament a la Unió Europea?

–Sense dubte. Quant a l'experiència de San Marino, he de dir que el detonant han estat els esdeveniments del darrer any, amb les decisions del G-20 i el G-8 que han iniciat aquesta batalla contra els paradisos fiscals, una batalla que no és del tot justa, perquè els grans desastres financeres els han fet grans països, no petits estats...

–¿Hi ha una doble moral?

–Sí. De fet, San Marino s'ha adherit a la iniciativa que hi va haver a les Nacions Unides el setembre passat en la qual els petits estats s'han unit –n'hi ha més de 80 a tot el món– i han contestat als grans països que volien tenir en els petits estats un boc expiatori per tal de defugir les seves responsabilitats. És just que els petits estats facin valdre la seva actuació.

–¿Quants acords de col·laboració fiscal ha tancat San Marino?

–Entre 15 i 20, però el que ens preocupa és que encara no s'ha tancat l'acord amb Itàlia, que és el més important. Però s'han fet importants acords amb molts països i San Marino ha escollit la via de la transparència i la col·laboració.

–¿Quina és la incidència de l'scudo fiscale –amnistia fiscal– que aplica Itàlia a San Marino?

–No és la primera vegada que Itàlia utilitza aquest scudo fiscale; en els últims cinc o sis anys ja ho ha fet dues o tres vegades. Aquest cop, però, és més dur que els altres, perquè a més de l'scudo hi ha la política internacional contra els paradisos fiscals. Per al sistema bancari i financer sanmarinès el moment és molt delicat i tot plegat fa que l'opinió pública tingui més ganes de mirar cap a Europa que no pas cap a les relacions bilaterals amb Itàlia. La situació afavoreix la voluntat dels sanmarinesos d'aprofundir en les relacions amb Europa i no quedar-se tancats en una relació estreta amb Itàlia.

–¿Interessa als grans estats deixar caure els petits països?

–D'això n'hem parlat aquest matí amb el cap de Govern, perquè el senyor Bartumeu, afortunadament per a Andorra, té molt bones relacions amb polítics d'altres països. Ha seguit molt la política internacional, ha estat molts anys al Consell d'Europa i coneix molt bé els interlocutors francesos i espanyols. Per

LA UNIÓ FA LA FORÇA

«Si anem junts, podem conservar algunes especificitats justes en la lliure circulació de serveis persones o capitals»

INTERÈS MUTU

«A la UE no li interessa tenir al seu territori països desvinculats que puguin adoptar legislacions molt diferents a la seva»

TENSIONS AMB ITÀLIA

«Afavoreix la voluntat de San Marino d'aprofundir en les relacions amb Europa i no mirar tant cap a Itàlia»

ONA MORANTE

►► Distès ► Stolfi, durant l'entrevista amb EL PERIÒDIC.

això hem acordat que Andorra ha d'aprofitar les bones relacions amb Espanya i França i San Marino ha de treballar les seves relacions amb Itàlia perquè aquests grans països ens acompanyin en el nostre camí cap a Europa.

—¿Els petits estats són viables actualment sense secret bancari?

—També aquest és un motiu per escollir la via de la integració, perquè si es pogués mantenir el secret bancari no se sentiria tant la necessitat d'integració. Un cop el secret bancari ha anat a menys, queda clar que els petits estats hauran de basar la seva competitivitat econòmica en el diferencial fiscal.

—¿Només en el diferencial fiscal o buscant també altres sectors econòmics?

—El diferencial fiscal per si sol ja és molt important. A més, Europa ha demostrat fins ara que no vol combatre el diferencial fiscal. Un altre motiu de voler ser a Europa és poder tenir accés a un mercat de més de 350 milions de consumidors. Per ara no podem participar al mercat europeu, els nostres bancs o asseguradores no poden sortir a l'exterior. En el futur hem de poder vendre productes financers a tota Europa. Més enllà del diferencial fiscal, cal buscar altres elements competitius, en el turisme o el comerç, per exemple. En aquests sectors, amb una política comercial adequada es poden vendre productes amb preus molt competitius. També hi ha el sector de la indústria tècnicament avançada que no requereix molt espai territorial i que es pot concentrar en petites estructures. Aquests també poden ser sectors a incentivar, perquè les multinacionals busquen els llocs que més els convenen, i un petit Estat, per la qualitat de vida i per la cohesió social pot ser un lloc atractiu.

—El secret bancari no ha desaparegut, però va a menys. ¿Treballen amb la idea de la seva desaparició?

—La via del secret bancari cada cop serà més difícil i cada vegada hi haurà més limitacions. La recerca de

la transparència i de la col·laboració ja és irreversible. Jo no farià el meu futur en aquest sector i aniria a la recerca de nous espais i noves oportunitats en altres sectors.

—¿L'esquerra i al dreta a San Marino tenen visions diferents sobre la qüestió del secret bancari?

—Sobre la tria d'una via de col·laboració i transparència hi ha força consens. No hi ha grans diferències entre l'esquerra i la dreta en aquest punt. La convicció que la via a seguir és la dels acords de col·laboració fiscal és generalitzada. San Marino no ha estat mai un paradís fiscal

en el sentit estricte de la paraula i tot sabem que la vida dels paradisos fiscals no durarà gaire. La batalla ja està massa estesa perquè puguin sobreviure. Cal buscar altres marges de competitivitat en el context europeu.

—A Andorra l'esquerra ha guanyat per primer cop les eleccions després de molts intents. ¿A San Marino també ho tenen tan difícil?

—A San Marino l'esquerra ha governat durant molts anys i, per tant, no hi ha una dificultat particular. Podem dir que la meitat de la població sanmarinesa és d'esquerres. El que veiem ara és que la vida per a l'esquerra europea és difícil. La visió de la política socialista i d'esquerres tornarà aviat perquè aquesta crisi deixarà ferides socials importants: l'atur i la pobresa són problemes a l'alça i històricament l'esquerra ha estat més capaç d'intervenir en aquests àmbits. De moment, la dreta preval perquè la gent s'ha enriquit i ara veu en risc el seu patrimoni. En els propers anys hi haurà més espai per a polítiques d'esquerres i de solidaritat social, per a un nou cicle que està per començar. Tal com els socialdemòcrates han guanyat a Andorra fent bandera de l'europeisme, també a San Marino l'esquerra portarà aquesta línia.

—Es parla de les relacions dels petits estats amb la UE. ¿Què passa amb les relacions dels petits estats entre ells?

—Hem descobert una mica tard la necessitat de conèixer-nos i treballar junts. Les dificultats d'aquest últim any ens han portat a col·laborar. Per això m'ha encantat venir amb la meua delegació a Andorra. Esperem poder arribar a acords en breu, perquè hem observat que tenim molts punts en comú. Estic totalment convençut que els petits estats a Europa poden tenir un paper important si treballen plegats. Han quedat enre els temps en què competíem entre nosaltres; els temps en què Mònaco era gelós de les seves peculiaritats i també San Marino o Andorra. ■

*iandreu@andorra.elperiodico.com

L'AJUDA DELS GRANS

«Cal aprofitar les bones relacions amb França i Espanya i potenciar-les amb Itàlia perquè ens acompanyin a Europa»

NOVA ETAPA

«No farià el futur en el secret bancari, perquè cada cop serà més difícil de mantenir i sortiran noves limitacions»